

St. prp. nr. 57. (1964—65)

Om samtykke til ratifikasjon av overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse for så vidt angår skatter av inntekt, undertegnet i Cairo den 20. oktober 1964.

Tilråding fra Utenriksdepartementet av 15. januar 1965, godkjent ved Kronprinsregentens resolusjon samme dag.

(Foredratt av utenriksminister Halvard Lange)

Sammendrag:

Den 20. oktober 1964 ble det undertegnet en overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse for så vidt angår skatter av inntekt.

Overenskomsten følger i store trekk det mønster som er lagt til grunn i liknende overenskomster som Norge tidligere har inngått med andre land. Overenskomsten er begrenset til å gjelde inntektsskatt, idet man i Den Forente Arabiske Republikk ikke har noen formuesskatt.

I overenskomsten er det tatt hensyn til visse særbestemmelser som gjelder i Den Forente Arabiske Republikk. Dette gjelder særlig beskatningen av dividender, renter og royalties som er omhandlet i artiklene 10, 11 og 12.

Den viktigste bestemmelse fra norsk synspunkt er bestemmelsen i artikkel 8 om beskatning av bl. a. skipsfartsinntekter. I henhold til denne bestemmelse kan slike inntekter bare beskattes i den stat hvor den virkelige ledelse for angjeldende foretagende har sitt sete. Bestemmelsen, som er i samsvar med OECD's mønsteravtale på dette punkt, er fullt ut tilfredsstillende for norske interesser.

Med hjemmel i lov nr. 15 av 28. juli 1949 og i henhold til fullmakt gitt ved kongelig resolusjon av 8. mai 1964, undertegnet ambassadør Fredrik Anders Johan Orvin den 20. oktober 1964 en overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatte-

unndragelse for så vidt angår skatter av inntekt. Overenskomsten er utferdiget i engelsk tekst.

Overenskomstens tekst samt en oversettelse til norsk av samme følger som trykt vedlegg til denne proposisjon.

I tiden 10. til 22. januar 1963 ble det ført forhandlinger i Cairo mellom en norsk delegasjon og en delegasjon fra Den Forente Arabiske Republikk om inngåelse av en skatteavtale mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk. Avsluttende forhandlinger ble ført i Oslo i tiden 5. til 13. september 1963.

Den norske delegasjon, oppnevnt av Utenriksdepartementet, hadde følgende sammensetning:

Høyesterettsdommer Finn Hiorthøy,
delegasjonens formann,
daværende byråsjef Arne Scheel,
Finansdepartementet og
konsulent Stener A. Hanson,
Finansdepartementet.

Under de avsluttende forhandlinger i Oslo ble den norske delegasjon ledet av ekspedisjonssjef Arne Scheel, idet høyesterettsdommer Hiorthøy etter egen anmodning var blitt løst fra formannsvervet.

Forhandlingene førte til enighet om et utkast til overenskomst til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse for så vidt angår skatter av inntekt.

Forhandlingene ble ført på grunnlag av et utkast som var fremlagt fra norsk side. Dette var basert dels på mønsterartikler som er utarbeidet av OECD's skattekomité, og dels på Den Forente Arabiske Republikks skatteavta-

Om samtykke til ratifikasjon av overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse

ler med Sverige og Forbundsrepublikken Tyskland.

Norge har tidligere sluttet overenskomster til unngåelse av dobbeltbeskatning med en rekke fremmede stater, særlig i Vest-Europa, med hvilke det økonomiske samkvem er livligst og hvor problemene vedrørende dobbeltbeskatning gjør seg særlig sterkt gjeldende. Den økende interesse for utvidet økonomisk samkvem med mindre industrialiserte stater har imidlertid medført et stigende behov for regler til hindring av dobbeltbeskatning også i forhold til disse land, ikke minst av hensyn til norsk skipsfart. Det ble i 1959 inngått slik overenskomst med India og i 1964 med Thailand. Dessuten er det undertegnet liknende overenskomster med Staten Singapore og med Ceylon. Det er også ført forhandlinger med Malaya-Føderasjonen og Pakistan om inngåelse av slike avtaler.

Skatteavtalene forutsetter en fordeling av beskatningsretten vedrørende de enkelte skatteobjekter mellom de kontraherende stater. Når det gjelder avtalene mellom de vesteuropeiske land, legges det særlig vekt på å tillegge den stat beskatningsretten hvor den som oppbeholder inntekten er bosatt. Dette prinsipp er også kommet til uttrykk i det mønster for skatteavtaler som er utarbeidet av OECD's skattekomité. OECD's mønsteravtale er imidlertid utarbeidet med henblikk på skatteavtaler mellom organisasjonens medlemsstater, dvs. stater som, stort sett, har en relativt høyt utviklet økonomisk og industriell standard. Den fordeling av skattefundamentene mellom bosteds- og kildestaten som mønsteravtalen bygger på, vil ikke alltid passe for skatteavtaler med land med en mindre utviklet industri. Det økonomiske samkvem mellom en utviklet stat og en utviklingsstat innebærer i alminnelighet en ensidig tilførsel av kapital fra den førstnevnte til den sistnevnte stat. På den annen side blir det en nesten ensidig tilbakeførsel fra utviklingslandet i form av dividender, renter og royalties m.v. Utviklingslandene vil derfor ofte motsette seg en begrensning av adgangen til kildebeskatning av utbetalinger som nevnt, idet dette ville være en ensidig fordel for det annet land. Et annet argument fra utviklingslandene vil ofte være at fiskale hensyn gjør det nødvendig med en slik kildebeskatning av dividender m.v. De særlige forhold utviklingslandene påberoper seg bør ses på bakgrunn av at man også mellom OECD-landene innbyrdes i stor utstrekning har opprettholdt kildebeskatningen av dividender m.v.

Skattesystemet i Den Forente Arabiske Republikk har karakteristiske særtrekk som avviker temmelig sterkt fra det norske system. Det kan nevnes at det utlignes forskjellige

slags inntektsskatter med egne satser for nærmere bestemte inntektsarter. Man har f. eks. særskilte avkastningsskatter av henholdsvis inntekt av fast eiendom, næringsinntekt og lønnsinntekter. Videre utlignes det på fysiske personer en alminnelig progressiv inntektsskatt, som beregnes av den samlede inntekt fra de forskjellige inntektskilder. Disse forskjellige skatter fremgår av overenskomstens artikkel 2, punkt 3, litera (a).

Til de enkelte artikler i overenskomsten bemerkes:

Artikkel 1 og 2 inneholder bestemmelser om overenskomstens anvendelsesområde.

Etter artikkel 2 er avtalen begrenset til å gjelde inntektsskatt, idet man i Egypt ikke har noen formuesskatt. De norske skatter avtalen særlig vil få virkning for er inntektsskatt til staten, herunder skatteutjevningsskatt og særskatt til utviklingshjelp, inntektsskatt til kommunene og sjømannsskatt.

Artikkel 3—5 inneholder definisjoner av forskjellige uttrykk som er nyttet i overenskomsten, herunder en angivelse av overenskomstens stedlige anvendelsesområde. I likhet med de skatteavtaler Norge tidligere har inngått er overenskomstens stedlige anvendelsesområde begrenset til å gjelde for selve Norge. Den gjelder ikke for Svalbard, Jan Mayen og norske besittelser utenfor Europa. For Den Forente Arabiske Republikks vedkommende gjelder avtalen for Egypt.

Artikkel 6—22 inneholder bestemmelsene om skatt av inntekt.

Etter artikkel 6 er inntekt av fast eiendom forbeholdt den stat til beskatning hvor eiendommen ligger.

Etter artikkel 7 skal et foretagende i den ene stat ikke skattlegges for inntekt i den annen stat, medmindre det driver virksomhet i den sistnevnte stat fra et fast driftssted der. Hvis det driver slik virksomhet i den sistnevnte stat, kan foretaket skattlegges der, men bare for så vidt angår inntekter som kan henføres til det faste driftssted.

Artikkel 8 inneholder bestemmelser om beskatning av skipsfarts- og luftfartsinntekter. Det store antall norske skip som årlig passerer Suezkanalen gjør dette spørsmål særlig viktig for Norge. I henhold til artikkel 8 kan for-tjeneste ved drift av skip og luftfartøyer i internasjonal fart bare beskattes i den stat hvor den virkelige ledelse for foretaket har sitt sete. Bestemmelsene, som er i samsvar med OECD's mønsteravtale på dette punkt, er fullt ut tilfredsstillende for norske interesser. Etter norsk ønske ble det også tatt inn en bestemmelse som sikrer at norsk inntekt av Scandinavian Airlines System skal være fritatt for å svare skatt i Den Forente

Om samtykke til ratifikasjon av overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebygging av skatteunndragelse

Arabiske Republikk. Tilsvarende bestemmelse er inntatt i de fleste skatteavtaler som Norge har inngått med andre stater.

Artikkel 10 omhandler beskatning av dividender. Artikkelen punkt 1 fastslår at dividender som utdeles av et norsk selskap til en person som er bosatt i Den Forente Arabiske Republikk kan skattlegges i Norge, og at skattesatsen ikke skal overstige 15 pst. Denne adgang til kildebeskatning stemmer med hovedreglen i OECD's mønsteravtale. En bestemmelse i mønsteravtalen om reduksjon av kildebeskatningen til 5 pst. for det tilfelle at mottakeren av dividendene er et selskap som eier minst 25 pst. av aksjekapitalen i det selskap som foretar utdelingen, er imidlertid ikke tatt med i overenskomsten.

Artikkelen punkt 2 inneholder nærmere regler om beskatning av dividender som utbetales av et selskap i Den Forente Arabiske Republikk til en mottager i Norge. Hovedreglen er at slike dividender kan beskattes i Den Forente Arabiske Republikk. Kildeskatten består i skatt av inntekt av rørlig kapital, tilleggs-skatter og forsvarsskatt ved utdelinger til norske selskaper. Tilsammen utgjør disse skatter for tiden 25,7 pst. Hvis mottakeren av dividender er en fysisk person, kan også alminnelig inntektsskatt pålegges etter en sats som ikke overstiger 15 pst.

Artikkelen punkt 3 og 4 inneholder bestemmelser som er fastsatt på grunnlag av de særbestemmelser som gjelder i Den Forente Arabiske Republikk vedrørende beskatning av selskaper som ikke er hjemmehørende i Den Forente Arabiske Republikk. Punkt 3 bestemmer at dividender som utbetales av et selskap som er hjemmehørende i Norge, men som utøver sin virksomhet utelukkende eller hovedsakelig i Den Forente Arabiske Republikk, i skattemessig henseende skal behandles etter reglene i punkt 2. Punkt 4 gir regler om beskatning av et fast driftssted som opprettholdes i Den Forente Arabiske Republikk av et norsk selskap hvis virksomhet er utvidet til også å omfatte andre stater enn Den Forente Arabiske Republikk. Et slikt fast driftssted ansees for å ha utdelt som dividender i Den Forente Arabiske Republikk, innen 60 dager fra avslutningen av dets regnskapsår, et beløp som svarer til 90 pst. av dets samlede nettofortjeneste, som utgjør skattepliktig inntekt ved beregningen av skatt av fortjeneste ved handel og industri.

Artikkelen punkt 5—7 er praktisk talt identiske med de tilsvarende regler i OECD's mønsteravtale.

Artikkel 11 som omhandler beskatning av renter, avviker fra OECD-mønsteret.

Artikkelen punkt 1 bestemmer at renter

som betales av en person som er bosatt i Norge til en person som er bosatt i Egypt skal være fritatt for norsk skatt. Etter gjeldende norske bestemmelser er det forøvrig heller ikke hjemmel for å oppkreve kildeskatt i Norge av renter som tilfaller personer som er bosatt i utlandet. Av punkt 2 fremgår det at renter som betales av en person bosatt i Den Forente Arabiske Republikk til en person bosatt i Norge kan, med en viss begrensning, beskattes i førstnevnte land.

Artikkelen punkt 3 bestemmer at begrepet «renter» ikke omfatter renter i gjeldsforhold som er sikret ved pant i fast eiendom. Denne regel er ikke i samsvar med OECD's mønsteravtale.

Artikkelen punkt 4—6 er praktisk talt identiske med de tilsvarende bestemmelser i mønsteravtalen.

Artikkel 12 omhandler beskatning av royalties. Både etter mønsteravtalen og de aller fleste skatteavtaler som Norge tidligere har inngått, er royalties forbeholdt den stat til beskatning hvor mottageren er bosatt. Etter bestemmelsene i Den Forente Arabiske Republikks skatteavtaler med Sverige og Forbundsrepublikken Tyskland er royalties som skriver seg fra en av statene og utbetales til en person som er bosatt i den annen stat fritatt for skatt i kildestaten. Disse bestemmelser er altså i samsvar med OECD's mønsteravtale. Det ble imidlertid fremholdt fra Den Forente Arabiske Republikks side under forhandlingene med Norge at man for fremtiden ville forbeholde seg kildeskatt av royalties ved inngåelse av skatteavtaler, men begrenset til 15 pst. Det er denne regel som er kommet til uttrykk i artikkelen punkt 1. Etter gjeldende bestemmelser utskrives det i Norge ingen skatt av royalties ved kilden, og bestemmelsen er følgelig en ensidig fordel for Den Forente Arabiske Republikk.

Artikkel 13 inneholder bestemmelse om beskatning av formuesgevinst. Gevinst ved salg av fast eiendom kan beskattes i den stat hvor eiendommen ligger. Gevinst ved salg av løsøre er forbeholdt den stat til beskatning hvor selgeren er bosatt, med unntak for løsøresalg knyttet til fast driftssted i den annen stat eller til faste innretninger der i forbindelse med utøvelse av et fritt yrke.

Artikkel 14 omhandler skatt av inntekt som skriver seg fra utøvelse av selvstendig personlig arbeid. Hovedregelen er at slike inntekter bare skal beskattes i den stat hvor vedkommende er bosatt. Det er gjort unntak for personer som er bosatt i den ene stat, men som oppholder seg i den annen stat og driver sitt yrke der i et tidsrom utover i alt 183 dager i vedkommende skatteår. I dette tilfelle blir han

Om samtykke til ratifikasjon av overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse

skattepliktig i sistnevnte stat av sin inntekt i nevnte tidsrom.

Artikkel 15 inneholder bestemmelser om beskatning av lønnsinntekter. Hovedregelen er at slike inntekter skal beskattes i den stat hvor arbeidet utføres. Artikkelen er i samsvar med OECD-formelen.

Artikkel 16 fastslår at styregodtgjørelse m.v. kan beskattes i den stat hvor det selskap som utreder godtgjørelsen er bosatt.

Artikkel 17 inneholder bestemmelse om beskatning av opptredende kunstners og profesjonelle idrettsmenns inntekter. Disse inntekter beskattes i den stat hvor virksomheten utøves.

Artikkel 18 bestemmer at pensjoner og liknende godtgjørelse for tidligere utført tjeneste bare kan skatlegges i den stat hvor pensjonisten er bosatt. Denne bestemmelse svarer til OECD-formelen.

Artikkel 19 omhandler beskatning av lønn og pensjon for offentlig tjeneste. Slike godtgjørelser kan beskattes i den stat som utreder godtgjørelsen. Etter ønske fra Den Forente Arabiske Republikk er det i punkt 2 inntatt en bestemmelse om at samme regel også skal gjelde lønn og pensjon i de to staters sentralbanker, jernbaner, post-, telegraf-, telefon-, radio- og fjernsynsorganisasjoner samt andre organisasjoner som yter offentlige tjenester. For så vidt angår lønn m. v. i annen offentlig nærings- eller forretningsdrift gjelder etter punkt 3 de vanlige regler i artiklene 15, 16 og 18.

Artikkel 20 gjelder beskatning av studenter og lærlinger. Etter landsskattelovens § 26 og byskattelovens § 21 er utlendinger som oppholder seg i Norge i studieøyemed fritatt for skatt i Norge. Denne skattefritagelse blir i utkastet gjort gjensidig, slik at den gjelder nordmenn som i studieøyemed oppholder seg i Den Forente Arabiske Republikk. Bestemmelsene har et noe videre omfang enn OECD-mønsteret, idet den ikke bare angår pengemidler som studenter mottar fra hjemlandet til å bestride oppholdsutgiftene.

Artikkel 21 etablerer skattefrihet for personer som er bosatt i den ene stat og etter oppfordring fra et universitet, en høyskole eller annen høyere undervisnings- eller forskningsanstalt i den annen stat, oppholder seg der inntil to år utelukkende for å utøve undervisning eller forskningsvirksomhet. Noen slik bestemmelse finnes ikke i OECD-mønsteret. Tilsvarende regel er imidlertid inntatt i de fleste skatteavtaler som Norge tidligere har inngått med andre stater.

Artikkel 22 fastslår at andre inntekter enn de som er uttrykkelig omhandlet i de foregående artikler bare skal kunne beskattes i

den stat som inntekten skriver seg fra. Bestemmelsen i OECD-mønsteret er den motsatte, idet den fastslår at beskatning av slike inntekter som nevnt tilkommer den stat hvor vedkommende er bosatt.

Artikkel 23 inneholder bestemmelser om fremgangsmåten ved forebyggelse av dobbeltbeskatning.

Dobbeltbeskatning forebygges ved det såkalte «fordelingssystem». Denne metode innebærer at den stat som etter avtalen ikke har fått rett til å beskatte en bestemt slags inntekt skal utelate slik inntekt ved fastsettelsen av det beløp som er skattepliktig i denne stat. Imidlertid er det adgang til ved utskrivning av progressiv skatt å ta i betraktning også inntekt som etter overenskomsten er forbeholdt den annen stat til beskatning.

For så vidt angår dividender, renter og royalties, for hvilke det som nevnt foran er forbeholdt kildestaten en begrenset beskatningsrett, blir den dobbeltbeskatning som derved fremkommer avhjulpet ved det såkalte «credit»-system. Det fradrag som bostedsstaten plikter å gi i sine inntektsskatter for kildeskatt er lagt i den annen stat, er dog begrenset til den del av totalskatten som svarer til forholdet mellom den inntekt som skriver seg fra den annen stat og den samlede inntekt.

Artikkel 24—27 inneholder enkelte spesielle bestemmelser.

Artikkel 24 omhandler ikke-diskriminering, og avviker noe fra OECD-formelen.

Bestemmelsen om at statsløse personer ikke i en kontraherende stat skal være undergitt noen beskatning eller forpliktelser som har sammenheng hermed, som er annerledes eller mere tyngende enn det som statsborgerne i vedkommende stat under samme forhold er eller måtte bli undergitt, er således sløffet i det foreliggende utkast.

Etter norsk ønske er det i artikkelens punkt 5 bestemt at den særlige skattelettelse som tilkommer norske statsborgere og personer med norsk innfødsrett (landsskattelovens § 22 og byskattelovens § 17, begges 2. ledd), ikke skal kunne påberopes av Den Forente Arabiske Republikk.

Artikkel 25 omhandler den fremgangsmåte som skal følges når en person som er bosatt i den ene stat mener at han er eller vil bli utsatt for dobbeltbeskatning, og i den anledning vil fremsette klage. Bestemmelsen er i samsvar med OECD-formelen.

Artikkel 26 omhandler utveksling av opplysninger, og er i samsvar med OECD-formelen.

Artikkel 27 fastslår at skattemessige privilegier som etter alminnelig folkerett eller særavtaler tilkommer diplomatiske og konsu-

Om samtykke til ratifikasjon av overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse

lære tjenestemenn ikke berøres av overenskomsten. Bestemmelsen er avfattet etter mønster av en rapport fra OECD av 9. april 1962.

Artikkel 28 og 29 inneholder sluttbestemmelsene.

Artikkel 28 inneholder bestemmelser om overenskomstens ikrafttredelse. For Norges vedkommende vil overenskomsten første gang få anvendelse på skatter vedrørende inntekt som er ervervet i løpet av det kalenderår overenskomsten trer i kraft. Det bestemmes samtidig at overenskomsten av 1. desember 1959 mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk vedrørende luftfartsinntekter ikke skal gjelde i noe tidsrom hvor nærværende overenskomst er i kraft.

Etter artikkel 29 kan overenskomsten ikke

oppies før etter utløpet av året 1970, med minst 6 måneders varsel.

Utenriksdepartementet finner at overenskomsten bør ratifiseres. Finansdepartementet er enig i dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse for så vidt angår skatter av inntekt, undertegnet i Cairo den 20. oktober 1964.

Vi OLAV, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å fatte vedtak om samtykke til ratifikasjon av overenskomst mellom Norge og Den Forente Arabiske Republikk til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse for så vidt angår skatter av inntekt, undertegnet i Cairo den 20. oktober 1964.

Tilråding fra Utenriksdepartementet ligger ved i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 15. januar 1965.

Under rikets segl

Under Hans Majestet Kongens fravær

HARALD
(L. S.)

Einar Gerhardsen

E. G. Asbjørnsen
kst.